

Roope Kukkonen / Hartolan kunta
roope.kukkonen@hartola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.3.2022

Asia: Aurinkorannan ranta-asemakaavan muutos, luonnosvaihe ja OAS

Suunnittelualue sijoittuu Hartolan taajaman kaakkoisosaan Jääsjärven rannalle Koukkuniemeen (tila 81-401-1-1576), saarelle, jonne on tieyhteys. Hartolan kunnan pyrkimyksenä on myydä alue kahdelle erilliselle maanomistajalle kahtena erillisenä määräalana. Suunnitelman tavoitteena on, että rakennuspaikat ja kiinteistöt ovat kokonaisina yhden kaavan alueella. Saaren pohjoispuolella sijaitseva alue kumotaan ranta-asemakaavasta ja eteläpuolinen alue liitetään Aurinkorannan ranta-asemakaavan mukaiseen rakennuspaikkaan.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiakohdan hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museo muistuttaa lausunnon pyytäjää siitä, että riittävät selvitykset ovat yksi tärkeä maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999 + myöh. täydennykset) sisältyvä vaatimus myös kulttuuriperinnön osalta, oli kyse sitten pienestä tai suuresta maankäytön muutoksesta. Kuten luontoarvojen tai rakennetun kulttuuriperinnön kohdalla, on myös muinaisjäännösten osalta jo kaavahankkeen alkuvaiheessa syytä lähestyä niistä vastaavaa tahoa ja selvittää suunnittelualueen muinaisjäännösten (esihistoriallisten ja historiallisten) selvittämisen tarve ja muinaisjäännösrekisterin tietojen ajantasaisuus. Tämä luo pohjan hankkeen sujuvalle etenemiselle.

Viimeksi alue on ollut muinaisjäännösinventoinnin kohdealueena vuonna 2003 (*H. Poutiainen 2003: Hartola - Arkeologinen täydennysinventointi*), ajantasaista tietoa suunnittelualueen muinaisjäännöksistä ei siten ole saatavilla. Tiedot tulee päivittää sekä mahdollisten esihistoriallisten että myös historiallisen ajan muinaisjäännösten osalta ja huomioida kaavatyössä. Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää kaavahankkeeseen liitettävää maastotarkastusta/inventointia osana suoritettavia selvityksiä. Koska kyse on pienestä alueesta ja siten lyhyestä tarkastuksesta, voi museo pyynnöstä suorittaa tarkastuksen virkatyönään kesän/syksyn 2022 aikana. Arkeologisen inventoinnin voi tilata myös haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internet-sivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Suoritettujen inventointien raportti on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle hyväksyttäväksi ennen kuin se lähetetään tilaajalle.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sisältyy Hartolan kirkonkylän ja ympäröivän kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Alueen suunnittelussa on huomioitava

merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Kirkonkylän taajaman yleiskaavassa (viim. muutos 2019) aluetta koskee kaavamääräys ARA: *pientalovaltainen tai loma-asuntoalue, joka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi*. Lisäksi alueella on yleiskaavassa kaavamääräys ma-2/2 maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue: *Alueiden erityispiirteitä tulee vaalia. Alueiden täydennysrakentamisessa tulee edistää luonto-, mai-sema- ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä sijoittamalla uudet pihapiirit niin, etteivät ne peitä näkymää vesistöihin ja pelloille eivätkä sijoitu häiritsevän lähelle vanhoja, arvokkaita pihapiirejä*.

Alueella voimassa olevassa Aurinkorannan ranta-asetuksessa (2003) suunnittelualue on VL/s: *lähivirkistysalue, jolla ympäristö säilytetään*. Kaavamuutoksen myötä alueen pohjoisosan ranta-asetus kumottaisiin kokonaan ja eteläosa liitettäisiin osaksi länsipuolista tonttia, ja sitä tulisi koskemaan sama kaavamääräys kuin länsipuolisella tontilla eli RA: *loma-asuntojen korttelialue*. Tontin rakennusala on ainoastaan länsipuolisella tontilla eikä kaavamuutosalueelle osoiteta rakennusala. Kaavamuutosalue osoitetaan istutettavana alueen osana.

Kaavamuutosalueen /s-suojelumääräyksen poistamista ei ole millään tavoin perusteltu, vaikka ympäristön säilyttämisen tavoitteet esiintyvät kaikilla kaavatasoilla. Kaavaselostuksessa ei ole kuvattu alueen arvoja, eikä kaavamuutoksen yhteydessä ole laadittu selvityksiä. Näiden lähtötietojen puuttuessa myös vaikutusten arviointi on väistämättä puutteellinen. Alueellinen vastuumuseo katsoo, että /s-suojelumääräyksen poistamiselle ei ole perusteita.

Lahtien museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hartolan kunta, Hämeen ELY-keskus